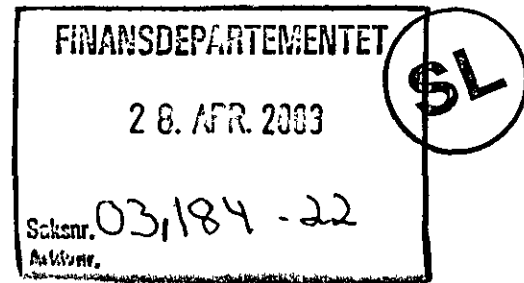

YRKESORGANISASJONENES
SENTRALFORBUND

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:
377/156/03/YS/BTS

Dato:
24 april 2003

Svar på høring - skattefritak for arbeidsgivers dekning av barnehageutgifter for ansattes barn

YS viser til ovennevnte høring fra Finansdepartementet av 14 februar 2003

Innledning

Innledningsvis vil YS understreke at vi er opptatt av at både kvinner og menn gis muligheter til å kombinere deltakelse i arbeidslivet og omsorgsoppgaver. En forutsetning for småbarnsforeldres deltakelse i yrkeslivet er tilgang til barnepass. YS er av den oppfatning at for de aller fleste vil barnehager være den beste form for barnepass. Barnehagene representerer trygghet og stabilitet, og gir barna et godt pedagogisk tilbud.

I dag er det fortsatt mange som ikke har tilbud om barnehageplass. Det er for få barnehageplasser i forhold til etterspørselen, spesielt gjelder dette barnehageplasser for de aller minste. I tillegg til mangelen på barnehageplasser er prisen så høy at mange velger andre alternativer. Spesielt gjelder dette de som mottar kontantstøtte, hvor en kan benytte kontantstøtten til å betale annen form for barnepass.

I utgangspunktet er YS derfor positiv til forslag som kan bidra til at vi får flere og rimeligere barnehageplasser fordi det er et av de viktigste bidragene til målet om å kombinere deltakelse i yrkeslivet med omsorgsoppgaver, noe som er et svært viktig bidrag i arbeidet for reell likestilling mellom kjønnene.

Besøksadresse

Brugt 19

Postadresse

Postboks 9232

Grønland

0134 Oslo

Org nr

971 454 431

Telefon

21 01 36 00

Telefaks

21 01 37 20 ■

YS prinsipielt imot et skattefritak

YS mener at det kan virke tilforlatelig positivt ut at denne type ordninger kan tilbys med skattefritak for arbeidstakere/arbeidsgivere. Likestillingspolitisk kan det også oppfattes som positivt at også områder som barnepass og barnehage kommer inn under skattefritaksordninger.

Når YS likevel sterkt vil advare mot å innføre en slik generell fritaksordning er det først og fremst fordi den fordelingspolitiske profilen vil være meget skjev. Det er som departementet selv skriver i sitt høringsnotat de arbeidstakerne med høyest inntekt som vil tjene mest på ordningen. Høyinntektsgruppene har høyst marginalsatt på lønn og betaler gjennomgående de høyeste barnehagesatsene pga ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling.

Disse gruppene vil dermed ha forholdsvis mest å tjene på en slik ordning. I tillegg er det som notatet også fremhever høyinntektsgruppene som vil ha lettest for å etablere ordninger med skattefri barnehagedekning. Store grupper av arbeidstakere vil falle utenfor ordningen, i og med at de ikke kan nyttiggjøre seg tilbudet. Dette vil særlig gjelde ansatte i stat og kommune.

Dersom ordningen likevel innføres, må den innføres generelt

Etter YS' syn vil begrensningen om at arbeidsgiveren må spille en aktiv rolle i forhold til barnehagen ha en begrenset nytteverdi.

For det første vil det kunne medføre at de arbeidstakere som ikke får tildelt barnehageplass i den aktuelle barnehagen som arbeidsgiver har disposisjonsrett i, blir utelukket fra ordningen. Dette vil kunne skape en uheldig og urettferdig situasjon på arbeidsplassen.

For det annet vil arbeidsgivers valg av barnehage lett komme i konflikt med arbeidstakerens behov. Med dette siktes til at foreldre gjerne har en spesiell barnehage de ønsker å benytte, både av praktiske motiver og av hensyn til barnet. Disse bør ikke bli ekskludert av ordningen.

YS legger således grunn at dersom ordningen likevel innføres, må den innføres som en generell ordning for alle arbeidsgiverbetalte barnehaver, uavhengig om spørsmålet om arbeidsgiver-tilknytning til den aktuelle barnehaven.

YS understreker at faren for misbruk vedrørende opprettelse av arbeidsforhold utelukkende for å komme inn under skattefritaksordningen ikke bør overdrives. Likevel er vi enige med departementet om at det bør opprettes en "sikkerhetsventil", i form av muligheten til å gjennomskjære slike tilfeller.

Bør avvente på Skauge-utvalget

Forslaget vil stå i direkte motstrid til intensjonene i Skaugeutvalgets tilråinger.

YS mener at det foreslåtte skattefritaket er et brudd på det grunnleggende prinsipp i norsk skattelovgivning, nemlig at naturalytelser skal beskattes på samme måte som lønn. Prinsipielt mener YS at vi skal ha et oversiktlig skattesystem hvor det ikke skal være mulig å "skatteplanlegge" sin inntekt ved å velge å ta ut "frynsegoder" i stedet for lønn. Et system med en gunstigere beskatning av naturalytelser vil være en større fordel for de med høye inntekter enn de med lave inntekter. Dette fordi marginals-katten er høyere med høyere inntekt, noe som er en konsekvens av fordelingsvirkningen i gjeldende skattesystem.

YS anbefaler at man uansett om man velger å gå videre med et slik forslag avventer Stortingets behandling av Skatteutvalgets innstilling. Det vil være lite gunstig å gå inn for en slik skattefritaksordning for barnehageutgifter nå, dersom resultatet av endringene i skattesystemet blir at man prinsipielt ønsker å gå vekk fra slike ulike skattefritaksordninger på generelt grunnlag. YS mener derfor at det vil være riktig å se dette forslaget i sammenheng med de øvrige forslagene til skatteendringer som behandles i Skaugeutvalget.

Økonomiske forhold

Finansdepartementet kan ikke i sitt høringsnotat anslå kostnadsnivået på en slik reform som det legges opp til. Bare den generelle delen anslås til et tap av skatteinntekter på 1 milliard kroner.

I tillegg kommer ordningen med eventuelt skattefritak for bedriftsbarnehager, samt ikke-beregnete utgifter til merarbeid for administrasjon og kontrollverk. YS mener derfor at kostnadene på utredes nærmere før en eventuelt iverksetter en så omfattende reform.

Stortinget må prioritere bygging av flere barnehageplasser

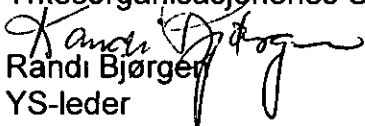
Det er fortsatt stor etterspørsel etter barnehageplasser i norske kommuner og det er særlig når det gjelder småbarnsplasser behovene er størst. YS mener at det er mye viktigere i denne omgang å prioritere utbygging av flere plasser slik at køene for å få barnehageplasser kan reduseres. Samtidig vil vi også understreke at det er viktig å ha fokus på barnehagenes kvalitet. YS har overfor Barne- og Familiedepartementet vedrørende endringene i barnehageloven gitt uttrykk for skepsis mht barnehagereformens innvirkning på kvaliteten i barnehagetilbudet.

Barnehagene skal først og fremst være et tilbud for barn og kombinasjonen av pedagogikk og omsorg er viktige grunnleggende retningslinjer i arbeidet. YS vil fremheve at kvaliteten er avgjørende på begge disse områder og ikke må settes opp mot kortsiktige og billige løsninger som ikke gir et fullverdig tilbud til barna.

Konklusjon

YS vil særlig av fordelingspolitiske hensyn advare mot å innføre skattefritaksordninger både når det gjelder barnehagetilbudet generelt og når det gjelder bedriftsbarnehagene spesielt Vi mener at skattefritaksordningene fremstår som lite målrettet i forhold til foreldrenes betalingsevne. I første rekke mener YS at både stat og kommuner bør prioritere utbygging av flere barnehageplasser og dernest ha fokus på kvaliteten i tilbudet som gis, fremfor å prioritere en betydelig subsidiering av barnehageplasser for en utvalgt gruppe av arbeidstakere.

Med vennlig hilsen
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - YS

Randi Bjørgen
YS-leder

Bjørn Tore Stølen
Sjeføkonom